

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Marit Knutshaug Ervik

Saksnr	Uvalg	Møtedato
	Kommunestyret - Ørland kommune	

Anmodning om bosetting av flyktninger 2016

Vedlegg:

- 1 Plan for bosetting og integrering av flyktninger 2014-2018
- 2 Anmodning om bosetting av flyktninger 2016 datert 24.11.15
- 3 Orientering til alle kommuner i Midt-Norge om økt bosettingsbehov og kommende tilleggsanmodning for 2016 datert 05.11.2015
- 4 Anmodning om bosetting av flyktninger 2016-2018 datert 31.07.15

Sakens bakgrunn og innhold

Ørland kommune har vedtak fra kommunestyret 24.01.13 om bosetting av 15 flyktninger fra 2014. Deretter vedtak i kommunestyret 18.06.15 om videre bosetting med 4 flyktninger i 2015, og deretter 5 flyktninger per år i årene 2016, 2017 og 2018. Til sammen har Ørland kommune vedtak på bosetting av 34 flyktninger i perioden 2014-2018. Kommunestyret vedtok 18.06.15 «Plan for bosetting og integrering av flyktninger 2014-2018».

Ørland kommune har etter dette mottatt anmodning om økt bosetting fra IMDi, se vedlegg 2, 3 og 4. I siste brev datert 24.11.15 anmoder IMDi Ørland kommune om å bosette 20 flyktninger i 2016, hvorav 5 enslige barn og unge, videre at kommunen bør planlegge for bosetting på minst 25 flyktninger i 2017, hvorav 9 enslige barn og unge. Svarfrist på denne anmodningen er 31.12.15. Av hensyn til fristen behandles ikke denne anmodningen i komiteene før behandling i kommunestyret.

Norge har hatt en vesentlig økning i asylsøknader i 2015, og spesielt fra september. Nye tall fra Utlendingsdirektoratet (UDI) viser imidlertid en vesentlig nedgang siste tre uker (uke 47-49), fra 2108 til 363 søknader.

Folkehelsevurdering

«Det er et overordnet mål for integreringspolitikken at innvandrere, både kvinner og menn, skal få brukt egne ressurser og bidra til fellesskapet. Nøklene til integrering er deltakelse i arbeidslivet og gode norskkunnskaper», jfr Meld.ST. 19 Folkehelsemeldingen side 114.

Administrasjonens vurdering

Ørland kommune har relativ kort erfaring med bosetting av flyktninger, fra desember 2014. I løpet av 10 måneder har Ørland kommune bosatt 17 flyktninger etter avtale med IMDi. I tillegg har 7 flyktninger kommet på familiegjennforening. Det er fortsatt 4 bosatte flyktninger som venter på familiegjennforening med til sammen 9 personer. I desember skal kommunen bosette de 2 siste flyktningene på vedtaket for 2015. Ørland kommune kan derfor forvente at

vedtak på bosetting for 2014 og 2015 med 19 flyktninger, vil utgjøre minimum 35 flyktninger inkludert familiegjenforeninger.

Erfaringer vi har som bosettingskommune så langt er positive. Flyktningene har gitt tilbakemelding på at de opplever å bli godt tatt imot, og at de får den hjelpen de trenger for å få dagliglivet til å fungere. Så langt har kommunen hatt god tilgang på boliger til en akseptabel leie, og det går greit med bofellesskapene. Iht tiltak i Boligsosial handlingsplan for 2014-2018, så er det i rådmannens forslag til budsjett for 2016 foreslått bygging av to kommunale gjennomgangsboliger, deretter to til i 2017.

Når det gjelder helse så har førstekontakten med kommuneoverlege og nødvendige helsetester gått greit. Flyktningene som venter på familiegjenforening har imidlertid en større psykisk belastning.

Når det gjelder bruk av tolk, jobbes det med å få integrert gode rutiner i hver enkelt enhet. Det finnes gode veiledere på dette med bruk av tolk, og det vil etter hvert komme en egen lov for bruk av tolk.

Samtlige flyktninger er kommet i gang med norskopplæring og flere er i språkpraksis. Voksenopplæringen er dimensjonert for det antallet flyktninger som kommunen har fattet vedtak på per i dag, men ikke noe utover det, verken når det gjelder fysiske fasiliteter eller ressurs. Barna som har kommet har barnehagetilbud, ordinært skoletilbud og skolefritidsordning. De deltar også i fritidstilbud som svømming og fotball. Oppstart i barnehage og på skole har gått greit, med stabil tilstedeværelse i barnehage og på skole som har ført til at ungene er trygge og utvikler seg bra. Ørland kommune har brukt personalressurs med mål om «tidlig innsats» og for å lykkes med integreringen i et familieperspektiv. Frivilligsentralens flyktningeguider er også kommet i gang som et ledd i integreringsarbeidet.

Samarbeidet mellom flyktningetjenesten og lokalt NAV-kontor fungerer godt. Det jobbes nå med en samarbeidsavtale mellom NAV Ørland, Voksenopplæringen og Flyktningetjenesten for å sikre en klar ansvarsdeling og bidra til et effektivt og målrettet introduksjonsprogram for den enkelte flyktning. Det er et mål at flyktningene som bosettes i Ørland kommune får nødvendig bistand for at de innen rimelig tid blir selvstendige og selvhjulpne innbyggere, jfr Plan for bosetting og integrering av flyktninger 2014-2018.

Ørland kommune vil i løpet av første halvår 2016 jobbe med å få på plass alle rutiner for flyktningetjenesten, og foreta en gjennomgang av ulike krav i lovgivningen for å sikre kommunens krav til internkontroll. Det er behov for et helhetlig system for å avdekke eventuelle avvik i tjenesten som deretter må følges opp med tiltak.

Administrasjonen vurderer at Ørland kommune kan øke bosettingen noe som en følge av flyktningekrisen i 2015, men med et mindre antall enn anmodningen fra IMDi. Begrunnelsen er den relative korte erfaringen som bosettingskommune, og for å kunne vurdere om kommunen lykkes med flyktningearbeidet gjennom at flyktningene kommer i arbeid eller utdanning 2-3 år etter bosetting, videre om de har tilstrekkelige norskkunnskaper, jfr Plan for bosetting og integrering av flyktninger 2014-2018.

Asylmottak

UDI oppfordrer nå kommuner til å drive asylmottak. UDI har utlyst drift av 30000 nye ordinære asylmottaksplasser på Doffin med søknadsfrist 11.12.15. Kontraktene som skal inngås har en varighet på tre år med opsjon på tre år til. Forut for eventuell inngåelse av tilbud anbefales kommunene å vurdere flere forhold som egnede lokaler, intern kompetanse og organisering av tjenesten. Ørland kommune foretok 22.10.15 en kartlegging av potensielle

lokaler til innkvartering, på kort og lang sikt, på oppdrag fra Fylkesmannen. Ørland kommune meldte da Austrått Gård som tidligere har vært brukt til Steinerskole, hvor det er 23 sengeplasser fordelt på 5 rom. Administrasjonen vurderer på denne bakgrunn at Ørland kommune ikke eier lokaler som er egnet til ordinært asylmottak. Administrasjonen har ikke gjennomført en utredning på intern kompetanse og organisering av tjenesten ved et eventuelt asylmottak. Kommunen har nå et driftsnivå som er tilpasset budsjetttramme og per tid er det ikke behov for en tilpasning av bemanning gjennom økte oppgaver.

Enslige mindreårige

Norge opplever nå økt antall enslige mindreårige asylsøkere. Mange enslige mindreårige har enda ikke fått avklart sine saker av UDI, men innvilgelsesprosenten er høy. De fleste enslige mindreårige er fra Afghanistan. UDI har ansvar for gruppen 15-18 år, mens Bufetat har ansvaret for barn under 15 år og som bor i omsorgssentre. Det er i hovedsak to ulike botiltak som benyttes til denne barnegruppen, det er bofelleskap og fosterhjem. Bofelleskap er 3-6 ungdommer som bor sammen i et døgnkontinuerlig bemannet tiltak, med tett oppfølging. Kommuner som bosetter enslige mindreårige mottar ulike tilskudd. Bosettingen av enslige mindreårige forutsetter et kompetent og tilpasset apparat i kommunene slik at de er klar til å ta imot disse barna. Dette innebærer både et behov for plasser og tilstrekkelige ressurser i det kommunale barnevernet. Det er imidlertid ikke slik at alle disse ungdommene representerer tunge barnevernssaker. Enslige mindreårige vil ha behov for varierende grad av oppfølging i kommunen. I anmodningen fra IMDi er det ønskelig at Ørland kommune bosetter 5 enslige barn og unge, men IMDi ber ikke kommunen spesifikt om å bosette enslige mindreårige under 15 år. Administrasjonen vurderer at Ørland kommune må avvente eventuell bosetting av enslige mindreårige i perioden 2016-2018, da dette er en svært krevende oppgave, og at kommunen har behov for erfaring over tid med bosetting av voksne og familiegjennomføringer. Dette gjelder bosetting, integrering og kvalifisering for barn og voksne.

Rådmannens innstilling

1. Ørland kommune er positive til å øke bosetting av flyktninger fra 5 til 10 flyktninger per år i perioden 2016-2018, til sammen økt bosetting på 15 flyktninger.
2. Ørland kommune forutsetter at utgifter til bosetting og integrering av flyktninger skal dekkes av integreringstilskudd og eventuelle andre eksterne tilskudd.